

TÜRKPA ÇEVRE VE DOĞAL KAYNAKLAR KOMİSYONU
ALTINCI TOPLANTISI
RAPOR
“SU KAYNAKLARI VE TOPRAK YÖNETİMİ”

I. GİRİŞ

1. TÜRKPA'nın Azerbaycan Cumhuriyeti'nin başkenti Bakü'de düzenlenen 9. Genel Kurul Toplantısında, 2020 yılı için onaylanan eylem planı uyarınca, Komisyonun altıncı toplantısının ana konusu “Su Kaynakları ve Toprak Yönetimi” olarak belirlenmiştir.
2. Su kaynakları, özellikle tarım alanı göz önünde bulundurulursa, sürdürülebilir kalkınma için önemli bir faktör olarak, gıda güvenliği, yoksulluk, iklim değişikliğine uyum, iklim değişikliğinin zararlarının giderilmesi, dünya çapında kırsal alanlarda yaşayan milyonlarca insan için önemli olan doğal kaynakların azalması ve tükenmesi ile doğrudan ilişkili.
3. TÜRKPA üyesi ülkeler, Binyıl Kalkınma Hedefleri ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi temel BM belgelerinde yansıtılan sürdürülebilir bir çevre bağlamında su kaynaklarını yönetmek için somut adımlar atmaktadır.
4. Bu çerçevede, TÜRKPA Çevre ve Doğal Kaynaklar Komisyonu, kurulduğu günden bu yana, su kaynakları ve toprak yönetimi ile doğrudan ilgili konularda 5 komisyon toplantısı ve 3 seminer düzenlemiştir.
5. 2 Nisan 2015 tarihinde, Ankara'da “Türk Dili Konuşan Ülkelerde Çölleşme ile Mücadele” konulu komisyon toplantısının tavsiye kararında, TÜRKPA üye devletlerinin ulusal parlamentolarına ve hükümetlerine, çölleşmenin önlenmesi de dahil olmak üzere çevre koruma alanında uluslararası standartların ulusal mevzuata uygun şekilde kabul edilmesi çağrısında bulunulmuştur.
6. 24 Kasım 2016 tarihinde Bakü'de düzenlenen komisyon toplantısında “Küresel İklim Değişikliği: TÜRKPA Üye Ülkeleri İçin Sebep ve Sonuçları” konusu tartışılmış, toplantı tavsiye kararında BM “İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi” üye devletlerinin katılımıyla düzenlenecek konferanslar ve çalışma grubu toplantıları aracılığıyla iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma konusunda düzenli istişareler yapmanın önemi vurgulanmıştır.
7. 22 Haziran 2017 tarihinde Astana'da yapılan komisyon toplantısının gündemindeki ana konu “Üye ülkelerde alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesi” olarak belirlenmiştir. Toplantının tavsiye kararında üye ülkelerde yenilenebilir ve alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesi için yasal çerçevenin iyileştirilmesinin önemi vurgulanmıştır.

8. 16-18 Nisan 2018 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen "Atık Yönetimi ve Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar ile İlgili Mevzuat ve Uygulama" konulu çalıştayın sonuç raporunda, atık toplama ve yönetimi öncelikle çevrenin ve insan sağlığının korunmasıyla ilişkilendirilmiş, yasama çalışmalarında deneyim alışverişinin önemi belirtilmiştir.

9. 30 Mayıs 2019 tarihinde Bişkek'te yapılan komisyon toplantısında "Doğal Kaynakların Çevresel Kullanımı: Yasama Desteği" konusunun tartışılmasının ardından kabul edilen tavsiye kararında ülkelerin kalkınması için stratejik öneme sahip doğal kaynakları korumak amacıyla insanların sorumluluk duygusunu artırılması ve ekolojik bir dünya görüşünün oluşması için sosyal faaliyetlere duyulan ihtiyaç vurgulanmıştır.

10. Kabul edilen belgelerden de görülebileceği gibi, TÜRKPA üye ülkeleri çevre koruma, su ve toprak gibi doğal kaynakların verimli kullanımı alanındaki sorunları çözmeye ilgi duymaktadır.

11. Bu raporun temel amacı, konuyla ilgili bölgesel işbirliğinde öncelikli konuları belirlemektir. Rapor, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye'nin ilgili bakanlıklarından ve ilgili uluslararası kuruluşlardan alınan bilgiler doğrultusunda hazırlanmıştır.

II. SU VE TOPRAK ALANINDA ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

12. Gıda güvenliği, yoksulluğun azaltılması, çevrenin korunması ve iklim değişikliği ile ilgili endişeler günden güne artmaktadır. Bu nedenle, su kaynakları ve sürdürülebilir toprak yönetimi konusunda uluslararası işbirliği birçok işletme için öncelik haline gelmiştir.

13. Yukarıda belirtildiği gibi, su kaynakları ve toprak yönetimi konusunda uluslararası işbirliği, gıda güvenliğine ilişkin endişelerin bir sonucu olarak 1940'larda başlamıştır. Geçtiğimiz 50 yılda insanlar, hızla artan gıda ve tatlı su talebini karşılamak için ekosistemleri her zamankinden daha hızlı ve temelden değiştirdiler. Doğal kaynakların düzensiz kullanımının olumsuz çevresel etkileri yerel, bölgesel ve küresel düzeylerde giderek daha belirgin hale gelmiştir.

14. 1980'lerden beri BM, sürdürülebilir kalkınma için küresel değerleri ve ilkeleri tartışmak için bir forum görevi görmektedir. Rio de Janeiro'daki 1992 BM Zirvesinden bu yana, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve yönetimi ana ilgi odağı haline geldi. Milenyum Zirvesi (2000) ve Johannesburg Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi (2002) gibi önemli değişikliklere yol açan konferanslar, 2002 Binyıl Kalkınma Hedeflerinde genel bir küresel kalkınma gündeminin oluşturulmasına katkıda bulunmuştur.

15. BM Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ve İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin her biri su kaynakları ve toprak yönetimi ile yakından ilgilidir.

16. Uluslararası işbirliği, ülkelerin kendi aralarında bilgi alışverişinde bulunmalarına ve bölgesel, ulusal ve yerel düzeylerde uygulanabilecek ilke ve yaklaşımları daha da geliştirmelerine olanak sağlamıştır. Bununla birlikte, öncelikli ilkeler üzerindeki anlaşmaya rağmen, sürdürülebilir bir ekosistem bağlamında toprak ve su kaynaklarının ortak yönetimi için birleşik ve üzerinde mutabık kalınmış ilkeler dizisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, sürdürülebilir toprak ve su yönetimi üzerine büyük ölçekli girişimler için üzerinde mutabık kalınmış bir uluslararası entegre çerçeve bulunmamaktadır. Toprak ve su yönetimi için

üzerinde anlaşmaya varılan ilkeler üzerinde çalışmak için yukarıdaki anlaşmalardan yararlanmak gerekmektedir.

III. KORONAVİRÜSÜN (KOVİD-19) SU KAYNAKLARI VE TOPRAK ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

17. Küresel KOVİD-19 salgını dünyanın tüm ülkelerini etkilemiştir. Pandeminin ilk günlerinden itibaren TÜRKPA üyesi ülkeler salgının yayılmasını önlemek için ciddi önlemler almaya başladı. Üye ülke hükümetleri çeşitli çalışma grupları oluşturmuştur. Bir dizi sosyal izolasyon önlemi de dahil olmak üzere, özel bir karantina rejimi, hatta olağanüstü hal ilan edilmiştir.

18. Pandemi sırasında üye ülkeler için ana konu, insan sağlığının korunması ve sosyal mesafeyi korumaktır. Üye ülkelerde ekonomik istikrarı sağlamak, istihdam sorunlarını çözmek, makroekonomik ve finansal istikrarı sağlamak için sosyo-ekonomik destek programları benimsenmiştir.

19. Ekonomik ve sosyal konuların yanı sıra doğal ekosistemler ve korunan türler de koronavirüs krizi sırasında risk altındadır. Sokağa çıkma yasağı nedeniyle pek çok ülkede milli parklarda, kara ve deniz koruma bölgelerinde çevre çalışanları işe çıkamamış, bu da alanların korumasız kalması sonucunda ormanların yokolmasına ve yasak avlanmaya yol açmıştır.

20. Dolayısıyla KOVİD-19, su kaynakları ve toprak yönetiminin yanı sıra, havayı da etkilemiştir. Bununla birlikte, KOVİD-19'un çevresel zararların yanı sıra birçok olumlu etkiye sahip olduğu unutulmamalıdır. Enfeksiyonun yayılması dünya çapında büyük ekonomik ve sosyal sarsıntılara sebebiyet verse de, hava kirliliği ve sera gazı emisyonlarında önemli bir azalma sağlamıştır.

21. Sonuç olarak, 2020 yılı Mart, Nisan ve Mayıs aylarında dünyanın büyük şehirlerindeki hava kalitesi önemli ölçüde iyileşmiştir. Hava kalitesinin iyileşmesinin ana nedenleri, fabrikaların çalışmaması ve yollardaki trafik sıkışıklığı sırasında oluşan karbondioksit (CO₂), nitrojen oksit (NO_x) ve ozon tabakası (O₃) emisyonlarının azalmasıdır.

22. Yukarıda belirtilen endüstri ve taşımacılıkla ilgili kısıtlayıcı önlemler su kaynakları ve toprak üzerinde olumlu bir etki yaratmıştır. Küresel ölçekte birçok fabrika ve tesisin çalışmaması nedeniyle, suya ve toprağa boşaltılan zararlı atık miktarı önemli ölçüde azalmıştır. Bu faktörler bir süre su kaynaklarının ve toprakların tükenmesine neden olmuştur.

IV. ÜYE ÜLKELERDE SU VE TOPRAK YÖNETİMİ

Azerbaycan

23. Azerbaycan doğal kaynaklar açısından zengindir ve su kaynakları ve toprağın korunmasına ve yönetimine özel önem vermektedir.

24. Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanınının 29 Aralık 2012 tarihinde onaylanan 800 sayılı kararnamesi uyarınca “Azerbaycan 2020: Gelecek Vizyonu” kalkınma konseptinde, “Ulusal Ekonomi ve Ekonominin Kilit Sektörleri için Stratejik Yol Haritası” ve diğer stratejik belgelerde, devlet programlarında, ulusal eylem planlarında çevrenin korunması ve doğal kaynakların verimli kullanımı için hedefler koyulmuştur.

25. Ayrıca, parlamento tarafından kabul edilen bir dizi kanun bu alandaki düzenlemeler için yasal çerçeve işlevi görmüştür. Azerbaycan Cumhuriyeti topraklarındaki su kaynaklarının kullanımı ve korunması 1997 yılında kabul edilen "Su Kanunu" ile düzenlenmektedir. O zamandan beri kanunda 60'tan fazla değişiklik yapılmıştır.
26. Toprak yönetimi ile ilgili ana belge Azerbaycan Cumhuriyeti "Toprak Kanunu"dur. Bu Kanun 1999'da kabul edilmiş ve parlamentoda bu kanuna 40'tan fazla değişiklik yapılmıştır.
27. Bu kanunlardan başka Azerbaycan Cumhuriyeti'nde su kaynaklarının ve toprağın yönetimi ile ilgili diğer alanların düzenlenmesi için başka kanunlar da kabul edilmiştir.
28. Bunlar "Toprak Altı Üzerine" (1998), "Su Temini ve Atık Su Üzerine" (1999), "Belediye Su Yönetimi"(2001), "Özel Korunan Doğal Alanlar ve Tesisler" (2000), "Çevre Kanunu"(2001), "Toprak Reformu"(1996), "Arazi Kiralama Üzerine"(1998), "Belediye Toprak Yönetimi Üzerine"(2001), "Devlet İhtiyaçları için Toprak Edinimi Üzerine"(2010), "Çevre Etki Değerlendirmesi Üzerine"(2018) gibi Azerbaycan Cumhuriyeti kanunlarıdır.
29. Akılcı su kullanımı ve su kaybının önlenmesi her zaman Sayın Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in odak noktası olmuştur. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in 2020 yılı Nisan ayında imzaladığı kararname doğrultusunda ülkedeki su kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamak, su kaynaklarının yönetimini geliştirmek ve bu alandaki faaliyetleri koordine etmek amacıyla komisyon kurulmuştur. Bu nedenle su kaynaklarının doğru değerlendirilmesi, proje önceliklerinin belirlenmesi, su kaynaklarının ve dengesinin elektronik yönetimi ve elektronik bir kontrol sisteminin kurulması önümüzdeki yıllarda Azerbaycan için en önemli konulardır.
30. 23 Temmuz 2020 tarihinde Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev başkanlığında su sektörünün durumu hakkında bir video konferans düzenlenmiştir. Görüşmede su sektöründeki sorunlar masaya yatırılmış ve yapılacak çalışmalar belirlenmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı, Azerbaycan'da enerji, ulaştırma ve diğer alanlarda uygulanan altyapı projeleri hakkında bilgi vermiştir.

Kazakistan

31. Kazakistan Cumhuriyeti'nde su kaynakları yönetimi havza ilkesine dayanmaktadır. Kazakistan'da yedi tanesi sınıraşan olmak üzere, yeraltı ve yüzey suyu kaynakları olan sekiz su havzası vardır.
32. Kazakistan Cumhuriyeti Su Kanununa göre, Kazakistan Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Su Kaynakları Komitesi (bundan sonra - Komite), ülkenin su kaynaklarının kullanımı ve korunması alanında yetkili devlet organıdır. Komite, yenilenebilir su kaynakları dahil olmak üzere su fonunu yönetmek, düzenlemek ve korumakla görevlidir. Komite, görevlerini doğrudan veya Havuz Suyu Yönetimi Başkanlığı aracılığıyla yerine getirmektedir.
33. Komite, su kaynakları yönetimini iyileştirmek ve uluslararası deneyimi uygulamak amacıyla, Haziran 2004'ten beri, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının projesi doğrultusunda Norveç Hükümeti ve Birleşik Krallık Uluslararası Kalkınma Bakanlığı'nın desteğiyle Entegre Su Kaynakları Yönetimi ve Korunması Ulusal Planını uygulamaktadır.
34. Kazakistan, Sınıraşan Su Yollarının ve Uluslararası Göllerin Korunması ve Kullanımına İlişkin Helsinki Konvansiyonu ile Çevresel Bilgiye Erişim Aarhus Konvansiyonu da dahil olmak üzere 20'den fazla çevre anlaşmasını onaylamıştır. 30 Haziran 2005 tarihinde,

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kazakistan Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasında Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması Protokolünün onaylanmasına ilişkin bir kanun imzaladı.

35. Ülkenin Su, Toprak ve Orman Kanunları (2003), Nüfusun Sıhhi ve Epidemiyolojik Refahı Kanunu (2002), Su Tüketicilerinin Kırsal Tüketiciler Birliği Yasası (2003) gibi önemli yasal temel mevcuttur. Mevcut Çevre Koruma Kanununun (1997) yerini alacak yeni bir Çevre Kanunu taslağı hazırlanmaktadır. Yeni Çevre Kanunu, su kaynaklarının ekolojik durumunun iyileştirilmesine hizmet edecek olan "kirleten öder" ilkesini güçlendirmek üzere planlanmıştır.

36. Genel olarak, normatif-yasal temeldeki bazı eksikliklere rağmen, Kazakistan Cumhuriyeti'nin mevcut mevzuatı su sektöründe gerekli organizasyonel değişikliklere izin vermektedir.

37. Buna ek olarak, Kazakistan entegre su kaynakları yönetimine geçişte açık bir avantaja sahiptir, çünkü su mevzuatı uyarınca su kütleleri havza prensibine dayanmaktadır. Bu da entegre su kaynakları yönetiminin ilk ilkesi ile uyumludur.

38. 1 Kasım 2018 itibariyle, Kazakistan Cumhuriyeti'nin yüzölçümü 2.725 km²'dir. Bunun 9,9 milyon hektarı Rusya Federasyonu tarafından Baykonur Kozmodromu ve askeri eğitim alanlarında kullanılıyor. Kazakistan Cumhuriyeti ise Çimkent sanatoryumu için Özbekistan Cumhuriyeti topraklarında 0,9 milyon hektar alan kullanıyor. Sonuç olarak, Kazakistan Cumhuriyeti'nin toprak rezervi 262,5 milyon hektardır.

39. Kazakistan Cumhuriyeti toprak kaynakları, amaca bağlı olarak 7 kategoriye ayrılır: tarım arazileri, yerleşim alanlarının (şehirler, ilçeler ve köyler) arazileri, sanayi için ayrılan araziler, ulaşım, iletişim, uzay faaliyetleri, savunma, ulusal güvenlik ve diğer tarım dışı araziler, özel koruma altına alınmış doğal alanlar, sağlık arazileri, rekreasyonel ve tarihi-kültürel amaçlı alanlar, orman fonu arazileri, su fonu arazileri ve rezerv araziler.

40. Günümüzde arazi bozulması, toprak konusunda güncel sorundur. En tehlikeli toprak bozulması türlerinden biri, erozyona ve humus birikimine ve verimliliğe zarar veren toprak erozyonudur. Çoğu durumda, erozyon süreçleri antropojenik etkiler nedeniyle meydana gelir ve gelişir.

41. Kazakistan Cumhuriyeti topraklarının kalite özelliklerine göre şunu belirtmek gerekir: 29,3 milyon hektar arazi erozyona uğramış, 4,9 milyon hektar arazi ıslah edilmiş, 24,2 milyon hektar çökmüş ve 201,7 milyon hektar su ve rüzgarla aşınmıştır. Geliştirilmiş 5,8 milyon hektar ve 106,1 milyon hektar sulanan arazi dahil olmak üzere 186,1 milyon hektar otlak (tarım arazisinin % 84,1'i), çölleşme ve bozulmaya en çok uğramış topraklardır.

42. 2017 yılında Kazakistan Cumhuriyeti, meraların verimli kullanımı, meraların ve alt yapılarının iyileştirilmesi ve meraların bozulmasının önlenmesi ile ilgili halkla ilişkileri düzenleyen "Meralar Hakkında" Kanun'u kabul etmiştir. Bu kanunun uygulanması sırasında Bakanlık şunları geliştirdi ve onayladı:

- etkili mera yönetimi kuralları;
- mera sulama eylem planı;
- çölleşme de dahil olmak üzere mera bozulması ve çölleşme kontrol yöntemleri;
- toplam mera alanı için yük normları revize edildi.

43. Bakanlık, "Vatandaşlar için Devlet Kooperatifi" ile birlikte, 2017-2021 Tarım-Sanayi Kompleksi Geliştirme Devlet Programı kapsamında 66 milyon hektar yoğun olarak kullanılan tarım arazisi üzerinde toprak ve jeobotanik araştırmalar yürütüyor.

Kırgızistan

44. Su ve toprak kaynakları, devlet bütçesi ile doğal, ekonomik ve mali kaynakların oluşumunda Kırgız Cumhuriyeti için en önemli kaynaklardan biridir.

45. Ülkedeki doğal kaynakların sürdürülebilir ve ihtiyatlı kullanımına dayalı toprak ve su yönetim mekanizması, toprak ve su kaynaklarının kullanımını iyileştirmenin yollarını ve yöntemlerini belirlemektedir ve devlet bütçesinin hem vergi hem de vergi dışı gelirlerinin büyümesi için koşullar yaratacak ve çevresel açıdan önemli yönetim adımlarının daha fazla uygulanmasına izin verecektir.

46. Su ve toprak kaynaklarının etkin yönetimi için, 2 Haziran 1999'da yürürlüğe giren Kırgız Cumhuriyeti Toprak Kanununun ilk versiyonu kabul edilmiş ve 20 yıl içinde 47'den fazla değişiklik ve ekleme yapılmıştır. Bunun nedeni, Dünya yüzeyindeki değişiklikler. Kanun, bölünemez ve sınırlı arazileri bir meta haline getirme ve bir toprak piyasası yaratmaya yönelik ilk girişimdi. Bu tüzüğün su ve toprak kaynakları yönetimi konsepti yoluyla güçlü yerel yönetim seviyeleri yaratmayı amaçlamaktadır. İlk görev tamamlandı - merkezi yönetim zayıflatıldı, yani "mal sahibinin" su ve toprak kaynaklarının yönetimi üzerindeki etkisi azaltıldı.

47. Mevcut Toprak Kanunu, su ve toprak kaynaklarının ve arazi mülkiyeti türlerinin bütünlüğünü ilan etmektedir. Kanun, su ve toprak kaynaklarının yanı sıra çok zengin yeraltı kaynaklarının verimli kullanımına dayanmaktadır ki, bu da yeraltı suları ve yüzey suları ile kaplı alanlar da dahil olmak üzere tüm canlıların yaşamında kilit bir unsur olan toprağın verimli yönetimini gerektirir. Devlet bütçesinin gelir kalemlerinin %90'ı çeşitli arazi kaynaklarına bağlanmıştır. Savunma, tıp, eğitim, sosyal yardımlar, refah ve yaşam, kültür - kamusal yaşamın tüm alanları bir bütün olarak devletin gücünü oluşturur. Bu bağlamda, yasa, toprak ilişkilerini, büyük kırsal kolektiflerin örgütlenmesini, kooperatif çiftlikleri, bunların kuruluş nedenlerini, arazi hukukunun uygulanmasını ve bunların sona erdirilmesi kurallarını düzenler.

48. Yönetimde meralara özel önem verilmektedir. Eski geleneklere göre meralar, at yetiştiriciliği, koyun yetiştiriciliği ve sığır yetiştiriciliği yapan köylülerin maddi refahının temelidir. Meralar kültürel geleneğin bir parçasıdır, ahlaki bir ilkedir, yaşamın temelidir. Bu nedenle Kırgız Cumhuriyeti'ndeki meraların münhasıran devlete ait olması gerektiği tartışılmamakta ve bu durum Kırgız Cumhuriyeti Anayasası ve Kırgız Cumhuriyeti mevzuatında yer almaktadır.

49. Olumsuz ve olumlu deneyimlere rağmen, Kırgız Cumhuriyeti'ndeki su ve toprak yönetimi, suya ve toprağa "dengeli ve ihtiyatlı bir yaklaşım" yolunda kalıcı bir adım atmıştır. Uluslararası ilkelere göre, "su" bir metadır ve "toprak" bir meta değildir ve devlete ait olmalıdır. Bu nedenle ülkedeki su ve toprak yönetimi politikası sadece Kırgız Cumhuriyeti tarafından belirlenmektedir.

50. Su kaynakları bütçe oluşumunun temelidir. Su kaynakları, TÜRKPA üyesi ülkelerde yer altı madenlerden çıkarılan diğer enerji kaynaklarının bir parçası olarak değerlendirilmelidir.

TÜRKPA`ya üye komşu ülkelerin topraklarından çıkarılan diğer kaynaklarla su değişimine izin verilmektedir. Bu konsept adildir ve bu kavramın temel ve TÜRKPA kanunları olarak kullanılması adil, uygulanabilir ve kabul edilebilir olacaktır.

51. Su ve toprak kaynakları yönetiminin amaçları aşağıdaki gibidir:

- Kırgız Cumhuriyeti halkına içme suyu sağlanması;
- Kırgız Cumhuriyeti'nde gıda güvenliğini sağlamak için tüm tarım alanlarının sulama suyuna erişimini sağlamak;
- Tarımsal mahsullerin yetiştirilmesi amacıyla arazi ıslahı.

Türkiye

52. Türkiye'de su politikasından sorumlu bakanlık, Su Yönetimi Genel Müdürlüğünü de bünyesinde barındıran Tarım ve Orman Bakanlığı'dır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde bazı özel alanlarda atık su, su kaynakları ve iklim değişikliği projeleri uygulanmaktadır.

53. Su Yönetimi Genel Müdürlüğünün ana görevleri şunlardır: su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve müzakeresi için gereken politikaların düzenlenmesi, kanunların hazırlanması, havza temelli planlama ile bariyer (iki nehir havzası arasındaki set) yönetiminin entegrasyonunu sağlamak, ülkenin ulusal ve uluslararası su yönetimini koordine etmek.

54. Türkiye'nin mevcut Ulusal Su Planı 2019-2023 yıllarını kapsamaktadır. Türkiye'nin oluşturduğu "Ulusal Su Politikası" hedefleri bağlamında, ulusal su politikası ve uygulamasına dair genel hükümleri içeren Ulusal Su Planı (2019-2023), su kaynaklarının kullanımı ve korunmasını ortak ve entegre bir yaklaşımla dengeleyerek, nicelik ve kalitenin sürdürülebilir yönetimi için tasarlanmıştır.

55. Ulusal Su Planı genel bir stratejik plandır. Ülkedeki su kaynaklarının mevcut durumu, gelecekteki potansiyel ve ülke bölgelerinin coğrafi çeşitliliğine bağlı olarak önemli ölçüde farklılık gösteren iklim durumu dikkate alınarak geliştirilmiştir. Bu şekilde, ulusal su politikasının uygulanmasını sağlamak için bir işaret görevi görür.

56. Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası Su Sözleşmeleri şunlardır: Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, şiddetli kuraklık ve/veya çölleşme olan ülkelerde, özellikle Afrika'da Çölleşmeyle Mücadele Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi (Floransa Sözleşmesi), Avrupa Yaban Hayatı ve Avrupa'nın Doğal Çevresinin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Berne Sözleşmesi), Karadeniz Kirliliğine Karşı Sözleşme (Bükreş Sözleşmesi), Akdeniz'de Kirliliğe Karşı Sözleşme (Barselona Sözleşmesi), Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme (Ramsar Sözleşmesi).

57. Türkiye'de toprak ile ilgili politikalardan da Tarım ve Orman Bakanlığı sorumludur. Bakanlığın faaliyetleri iki başlık altında değerlendirilebilir. Bunlar "toprak koruma" ve "arazi kullanımı"dır. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, toprak ve su kaynaklarının verimli kullanılması ve korunması dahil olmak üzere toprak yönetimi için kurulmuş bir kurumdur. Toprağın korunmasından Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Çölleşme ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü sorumludur.

58. Tarım Reformu Genel Gözetim Kurulunun amacı, uzak bölgeleri daha verimli, üretken, yaşanabilir ve korunaklı hale getirmek için tarımla ilgili altyapı planları oluşturarak köylerin kalkınmasını sağlamaktır.

59. Çölleşme ve Erozyona Karşı Genel Gözetim Kurulunun hedefleri şunları içerir: doğal kaynakların verimli kullanımını ve sürdürülebilir gelişimini sağlamak, çölleşme ve erozyonla mücadele etmek, politik plan ve stratejiler oluşturmak ve bunların etkili ve verimli uygulanmasını sağlamak, küresel ölçekte çölleşme ve erozyonla mücadele etmek, Türkiye'nin deneyimini diğer ülkelerde uygulamak ve uluslararası kuruluşlarla daha uygun işbirlikleri kurmak.

60. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2019-2023 stratejik projesi, iyi yönetim ilkelerine uygun olarak yerli ve yabancı ortakların görüş ve önerileri dikkate alınarak geliştirilmiştir. Stratejik planın hedefleri insan sağlığı, ekonomik ve gıda güvenliğini sağlamaktır.

61. Sürdürülebilir toprak ve su yönetimi, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2019-2023 Stratejik Plan hedeflerinin en önemli kalemlerinden biridir.

V. ÜYE ÜLKELER ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ VE SONUÇLARI

62. Ulusal güvenliği ve toprak bütünlüğünü şekillendirmede su ve toprak kaynaklarının rolü önemli ve çeşitlidir. Bu, gıda üretiminin temel aracı ve doğal temelinin yanı sıra toplumun gelişmesi, düşüncesi ve gıda güvenliği için gerekli bir koşuldur. Su kaynakları ve toprağın etkin yönetimi, verimli kullanımı, ekonomik ilerleme ve çevrenin korunması için temel bir koşuldur. Bu nedenle, bu doğal kaynakların verimli kullanılması konuları devlet politikasının öncelikli alanlarıdır.

63. Çevresel durumu iyileştirmek ve çevre koruma hedeflerini desteklemek için TÜRKPA üye ülkeleri, su kaynakları ve toprak ile ilgili uluslararası hukukun gerekliliklerine uygun olarak bir dizi kanun, yasal belge ve devlet programları geliştirmiş ve onaylamıştır.

64. Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlamak ve üye ülkelerde bilgilendirici eğitim materyalleri geliştirmek için kaynaklarımızın sınırlı olduğuna ilişkin ulusal bir farkındalık yaratmak önemlidir. Kişilerin sorunun farkında olması ve anlaması, sorunun başarılı bir şekilde çözülmesinde önemli bir faktördür.

65. Bilimsel sürecin verimliliğinin iyileştirilmesi ve ileri teknoloji ve kaynak kullanımı kültürünün geliştirilmesi üye ülkelerde toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve yönetimi açısından kritik öneme sahiptir. Kirliliği en aza indirirken toprağı ve su kaynaklarını korumaya özen gösterilmelidir.

66. Çalıştaylar, konferanslar veya değişim programları gibi ortak etkinlikler ve faaliyetler yoluyla üye ülkeler arasındaki işbirliğini ve etkileşimi genişletmek, bu alandaki işbirliğini güçlendirecektir.

67. TÜRKPA tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisinin desteğiyle 23-24 Ocak 2019 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen "Doğal Orman Kaynaklarının Korunması ve Doğal Kaynakların Çevresel Kullanımı Çalıştayı - Mevzuat ve Uygulamalar" ve 29 Mayıs 2019 tarihinde Kırgız Cumhuriyeti Jogorku Keneşi evsahipliğinde düzenlenen "Doğal kaynakların Çevresel Kullanımı:Yasama Desteği" konulu TÜRKPA Çevre ve Doğal Kaynaklar

Komisyonu 5. Toplantısı, ilgili kuruluşlarımız arasındaki işbirliğini güçlendirmede önemli bir rol oynamıştır.

68. Bu tür toplantıların düzenlenmesi, üye ülkelerde toplumun yararı için toprak ve su kaynaklarının kullanımını korumak için gerekli yasal düzenlemelerin uygulanmasına imkan sağlayacaktır.

69. Aynı zamanda bu tür toplantıların düzenlenmesi, TÜRKPA'nın ana faaliyet alanlarında model kanunların geliştirilmesine ve hazırlanmasına katkı sağlayacaktır.

70. Önde gelen uluslararası kuruluşlar ve gelişmiş ülkelerle ilgili alanlarda ilişkilerin genişletilmesi ve üyesi oldukları uluslararası kuruluşlar ve ortak oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde işbirliği, TÜRKPA üyesi ülkelerin, çevre kirliliğini en aza indirmek ve korumayı güçlendirmek için çevre politikalarının ana yönleri olmalıdır.

71. TÜRKPA üyesi ülkelerde adil kaynak yönetiminin sağlanması için, su ve toprak yönetiminin de her şeyden önce adil olması gerekmektedir.